

Telegraful Român.

Apare Marția, Joia și Sâmbăta.

ABONAMENTUL:

Pentru Sibiu pe an 14 cor., 6 luni 7 cor., 3 luni 3 cor. 50 fil.
Pentru monarhie pe an 16 cor., 6 luni 8 cor., 3 luni 4 cor.
Pentru străinătate pe an 24 cor., 6 luni 12 cor., 3 luni 6 cor.

Abonamentele și inserțiunile

să se adreseze Administrației tipogr. arhid., Sibiu, str. Măcelarilor 45.

Correspondențele

să se adreseze Redacției »Telegrafului Român«, str. Măcelarilor Nr. 45.
Scrisori nefrancate se refuză. — Articoli nepublicați nu se inapoiază.

INSERȚIUNILE:

Pentru odată 14 fil., — de douăori 24 fil., — de trei ori 30 fil.
rândul cu litere garmond.

Arhiducele Francisc Ferdinand și Principesa Sofia asasinați.

Cu nespusă durere în suflet și cu mână tremurătoare punem pe hârtie șirele acestea, pentru a transmite prin ele cetitorilor ziarului acestuia știrea cea mai deprimătoare și sgu-duitoare. Arhiducele Francisc Ferdinand, înțeleptul, energicul și dreptul moștenitor de tron al nostru, la care priveau cu cea mai mare mândrie, cu deplină încredere și legitime nădejdi toate popoarele monarhiei austro-ungare, astăzi nu mai este. A căzut jertfă unui atentat mișelesc, el și soția sa, Principesa Sofia de Hohenberg, atentat săvârșit asupra lor ieri, Duminecă, în orașul Seraievo, capitala Bosniei.

După scurta telegramă, sosită ieri seara pe la orele șase în Sibiu, groaznica nenorocire s'a întâmplat astfel: Arhiducele Francisc Ferdinand, care se afla de trei zile pe pământul Bosniei, pentru a participa, ca inspector suprem al armatei, la manevrele mari ale corpurilor 15 și 16 de armată, iar soția sa se afla la o baie nu departe de Seraievo, au mers ieri, Duminecă, înainte de amiază, la biserica catedrală din Seraievo. La eșirea din catedrală s'au urcat în automobil, pentru a pleca spre locuință, dar atunci a explodat o bombă în apropierea nemijlocită a automobilului. Atât Arhiducele, cât și Principesa, au rămas neatinși, și automobilul a plecat. S'au descărcat însă numai decât mai multe focuri de revolver asupra lor, și un glonț a nimerit pe Arhiducele Francisc Ferdinand în față, altul pe Principesa Sofia de Hohenberg în piept, ambele gloanțe cu efect mortal, pentru că nu peste mult amândoi răniții au murit în arma rănilor primite.

Se spune, că bomba a fost aruncată asupra automobilului din partea unui tipograf, iar focurile de revolver au fost trase de un student, sârb de origine. Organele siguranței publice, cari, cum se vede, au fost destul de neprecaute în luarea măsurilor de apărare în contra descreațiilor, al căror număr, durere, crește mereu, a pus mâna pe atentatori și i-a dat pe mâna justiției.

Atâta e tot ce putem da astăzi cetitorilor despre îngrozitorul și sgu-ditorul atentat, cu sfârșit tragic, servit asupra moștenitoriului nostru de tron și a soției sale. Dar din ce știm și din ce putem da și cetitorilor noștri, reiese destul de lămurit tristul fapt, groaznica realitate, că inima caldă a

moștenitoriului nostru de tron nu mai bate, mintea sa ageră nu mai funcționează, ochii sei schintecatori nu mai lucesc, ci nemișcat și rece e astăzi cel ce era chemat se redea monarhiei noastre austro-ungare vaza, autoritatea, prestigiul și gloria de mai nainte, iar popoarele din monarhie fericirea și liniștea dorită. E o fatalitate, ori un joc al sorții nemiloase, că tocmai de el s'au atins mâinile sacrilege, ori apoi e o faptuire sevârșită de o mână lungă cu plan bine combinat, dată fiind împrejurarea, că groaznica crimă a fost sevârșită pe pământul Bosniei, a cărei anexare la monarhia noastră a fost în mare parte opera decedatului moștenitor de tron.

Marea nefericire va atinge, de sine înțales, în mod sgu-ditor și pe bătrânul nostru Monarh, care de Sâmbătă se află în Ischl și care era obișnuit, mai ales în chestiile de caracter militar și în alerepresentării monarhiei, să vadă lângă sine pe Arhiducele Francisc Ferdinand, moștenitorul de tron, dându-i bună mână de ajutor. Și durerea Monarhului va fi cu atât mai mare, cu cât își va aduce negreșit aminte, că între împrejurări tragice și-a pierdut și pe celalalt moștenitor de tron, pe Arhiducele Rudolf, înainte cu douăzeci și cinci de ani, și că tot pe urma unui atentat mișelesc, săvârșit de mâni sacrilege, a murit înainte cu șasesprezece ani și Impărăteasa și Regina Elisabeta. De ce a trebuit deci să mai treacă peste capul bunului și bătrânului nostru Domnitor și aceasta nouă și sgu-duitoare nefericire?

Dar să nu ispitim, să nu cercăm a străbate în tainele necunoscutelor destine, croite și pe seama domnitorilor, ca pe seama tuturor oamenilor, ci rugăciuni ferbinți se îndreptăm spre cer, ca Domnul îndurărilor să dea putere iubitelui nostru Monarh, să treacă și peste această nouă nefericire cu tăria de inimă cu care a trecut peste celelalte din trecut, aflându-și mângăerea în faptul, că durerea și jalea sa e și acum durerea și jalea tuturor popoarelor sale credincioase. Deplângem mai ales noi, Românii, moartea neașteptată a Moștenitorului nostru de tron, care da-se dovezi de multă simpatie față de poporul românesc, și nu ne îndoim, că din toate piepturile românești se vor îndrepta rugăciuni către cel atotputernic, ca să dea acum odihnă lină celui ce

era chemat să conducă odată cu înțelepciune rară destinele popoarelor acestei mari monarhii, Arhiducelui Francisc Ferdinand și soției sale, Principesei Sofia, morți între împrejurări atât de sgu-duitoare.

Știrea telegrafică despre îngrozitoarea crimă a produs o consternațiune și deprimare generală în toate cercurile sociale din Sibiu, atât militare, cât și civile. Grupuri de oameni se puteau vedea eri seară pe stradele orașului nostru, de altădată atât de liniștit, cari discutau cu aprindere și cu fețe îndurerate trista știre, venită ca un trăsnet din senin. Mulți nu voiau să creadă, că a fost cu puțință să se dea monarhiei noastre și casei domnitoare o lovitură atât de grea și neașteptată, și alergau la oficiul poștal, spre a se convinge, unde, durere, li s'a confirmat trista știre. Astăzi dimineața pe toate oficiile publice au fost arborate apoi steaguri negre, cari acum vestesc duioși și în mod prea elocvent tuturor trecătorilor, că monarhia, casa domnitoare și popoarele monarhiei se află în mare doliu.

16 Iunie.

Astăzi, Luni, în 16 Iunie v. se împlinește un nou an dela moartea marelui și nemuritoriului nostru Arhiepiscop și Mitropolit Andreiu baron de Șaguna.

Sunt acum patruzeci și unu de ani de când l'am pierdut, decând moartea nemiloasă l'a răpit din mijlocul nostru, l'a luat din fruntea bisericii noastre, lăsând un neam întreg în cea mai adâncă durere, căci pierderea pe care a suferit-o a fost neșpus de mare.

L'am deplâns, cu lacrimi i-am udat mormântul, pentru că ce aveam mai mare, mai bun și mai scump am pierdut prin moartea lui. Astăzi însă nu'l mai deplângem; nu ne mai tânguim pentru pierderea lui, ci îl preamărim, ne închinăm memoriei lui, pentru că tot mai mult ne convingem și tot mai adânc se înrădăcează în inimile noastre credința, că marele Șaguna, ca toți oamenii cu adevărat mari, nu a murit, trăește și acum, în făptuirile și creațiunile sale neperitoare, lăsate nouă ca scumpă moștenire, că Șaguna e cu noi și între

noi, în tot locul și la toate lucrările pe cari le săvârșim în spiritul său și după îndemnul său.

Ce l'a făcut mare pe Șaguna, atât de mare, încât altă figură istorică, asemenea lui, în trecutul vieții noastre politice și bisericești nu prea avem? Mintea sa cea luminată, schintecăta divină cu care era înzestrat și din care cu o experiență bogată și cu o meditare adâncă a scos el și a dat poporului său și bisericii sale tot ce știa, că are să-i fie de folos și să-i pună bazele fericirii, săvârșind în acest scop o muncă titanică pe toate terenele. Acțiunile sale au fost dictate toate de o minte sănătoasă, ageră, pusă totdeauna în consonanță cu simțul său fin de dreptate, și tocmai de aceea, cu cât ne depărtăm mai mult de ziua morții sale, cu atâta ne apare și el tot mai mare înaintea ochilor, un suflet mare și frumos, încadrat în mărețele și neperitoarele sale plâsmuiri, isvorâte toate din o nemărginită iubire de neam și de biserică.

Sunt patruzeci și unu de ani decând a murit, decând l'am pierdut, dar îl avem totuși și acum cu noi și între noi, și'l vom avea și în viitor, la toate acțiunile întreprinse spre binele bisericii și spre fericirea neamului, dacă le vom întreprinde în spiritul său și după îndemnul său.

Să'l avem deci totdeauna înaintea ochilor, ca exemplu de imitat. Căci de și nu'l vom putea ajunge, și cu atât mai puțin întrece, în înțelepciune, în corectitate, în iubirea de biserică și de neam, — pentru că Șaguna în contemplațiunile și plâsmuirile sale a fost atât de mare, încât altul asemenea lui cu greu să va mai naște, — putem totuși să ne apropiem toți în fapte și în purtare barem cât de cât de el.

Să'l urmărim deci, în religiositate și moralitate, în cumpătare, în dorul de muncă și în iubirea față de poporul nostru cel atât de credincios legii și limbii strămoșești, și cel atât de curat la gândire și la simțire, și atunci am făcut destul pentru a ne arăta vrednici învățăcei și urmași ai marelui înaintaș, ai înțeleptului conducător și îndrumător spre bine, ai plâzmuitoriului tuturor instituțiilor noastre, astăzi atât de binefăcătoare pentru poporul român, ai marelui Șaguna, a cărui memorie sfântă și binecuvântată are să fie în veci!

Asasinarea Arhiducelui Francisc Ferdinand și a soției sale, Principesa Sofia de Hohenberg.

Intregim cele scrise pe pagina primă cu următoarele amănunte, primite prin fir telegrafic și referitoare la groaznică crimă, sevărșită asupra moștenitorului nostru de tron, Arhiducele Francisc Ferdinand, și asupra Principesei Sofia de Hohenberg, soția sa.

Înainte de a le înșira, anticipăm însă informația venită dela Ischl, că Maiestatea Sa, Monarhul nostru, imediat după ce a primit știre despre dureroasa întâmplare, a dat ordin să se facă toate pregătirile, ca încă așteptându-se să poată pleca îndărăt la Viena. S'a retras apoi în departamentele sale, pentru a fi numai singur, cu marea sa durere. De fapt Maiestatea Sa a și plecat azi dimineața la orele 6 cu tren special la Viena, luându-și locuința de nou în palatul din Schönbrunn.

Despre împrejurările între cari a fost săvârșită crima îngrozitoare, putem apoi să dăm următoarele amănunte: Manevrelor mari ale trupurilor 15 și 16 de armată, dislocate pe teritoriul Bosniei și al Herțegovinei, au fost încheiate Sâmbătă, la orele 11 din zi. Arhiducele Francisc Ferdinand, ca reprezentant al Maiestății Sale, a dat imediat un ordin de zi, adresat guvernului militar din aceste două provincii, în care și-a exprimat deplina mulțămire față de ținuta trupelor, cu toată vremea nefavorabilă, promițând, că va face raport Maiestății Sale despre cele văzute și experiate și dispunând, ca ordinul să fie explicat numai decât soldaților în limba lor maternă. Lucru, care negreșit se va fi împlinit; dar raportul către Maiestatea Sa a trebuit, durere, să rămână nefăcut.

Terminate fiind manevrele, a rămas, ca Arhiducele Francisc Ferdinand și soția sa se participe la diferitele festivități aranjate în onoarea lor în Seraievo. Programul s'a început cu un serviciu divin solemn, celebrat în biserica catedrală din Seraievo. A participat Arhiducele Francisc Ferdinand și soția sa, Principesa Sofia, cu suită mare, în mai multe automobile. După serviciul divin avea să urmeze primirea festivă, la casa orașului, unde erau întruniți toți dignitarii țării și toate căpeteniile autorităților publice. Eșind din biserică, pentru a merge la casa orașului, Arhiducele Francisc Ferdinand s'a urcat în automobil, împreună cu soția sa, Principesa Sofia, și a dat ordin de plecare. În urma lor se afla suita, în alte automobile.

În momentul plecării a fost aruncată o bombă asupra Arhiducelui Francisc Ferdinand, care a respins-o dela sine cu cotul. Bomba a căzut pe pardoseală și a explodat, dar automobilul Arhiducelui trecuse cu mare iuțală, și astfel celor din acest automobil nu li s'a întâmplat nimica. Au fost însă răniți cei din automobilul al doilea, adjutantul guvernului militar al țării, vicecolonelul Merizzi, și contele Boos-Waldeck. Bomba a fost aruncată din partea tipografului Cabrinovici, originar din Trebinie. A fost arestat la moment.

Ajuns în pace la casa orașului, Arhiducele Francisc Ferdinand n'a putut să nu-și exprime indignarea, că e primit cu bombe în orașul acesta, în care a venit în vizită, și numai după observația aceasta a ascultat vorbirea de salutare, rostită din partea primarului orașului. A mulțumit, apoi a urcat de nou automobilul, pentru a merge la spital, ca să vadă de cei răniți în urma atentatului. La un colț de stradă însă, unde automobilul trebuia să facă cursa mai încet, studentul de pe clasa a VIII-a gimnazială, Găvrilă Pricip, originar din Grahovo, a descărcat dela distanță mijlocie mai multe focuri de revolver, dintre cari unul a pricinuit moartea Arhiducelui, lovindu-l în gât, și altul a principesei Sofia, lovindu-o în piept. Au fost transportați ambii în stare gravă la conac, spre îngrijire, dar încă pe trepte și-au dat sufletul, — întâi Principesa Sofia, apoi Arhiducele. Medicii, cari au alergat întru ajutor, n'au putut să facă alta, decât să constate cu mult regret intrarea morții în ambele corpuri atinse de gloanțele criminalului, care imediat a fost arestat.

Supus la moment unui energic interogatoriu, descreeratul atentator a mărturisit, că avea de mult intențiunea să omore o personalitate înaltă, din motive naționaliste. Și-a pus deci astăzi planul în executare. A așteptat la colțul stradei, pe unde știa că trebuie să treacă moștenitorul de tron, și când l-a văzut apropiindu-se, a descărcat revolverul mai de multeori asupra lui. Asemenea mărturisire a făcut și tipograful Cabrinovici, care după atentatul cu bomba a sărit în riu, ca să se înece, dar a fost scos din apă și arestat. Mulțimea voea să-l ucidă, și pe el și pe celalalt atentator.

Corpurile neînsuflețite ale Arhiducelui și principesei Sofia rămân deocamdată în conac, până la dispo-

zițiile ce se vor lua cu privire la transportarea lor la Viena. Afară de cele două persoane numite, au mai fost vulnerate încă vre-o 20 de persoane, în urma explodării bombei, care a avut o eficacitate extraordinară de mare.

În cercurile înalte politice dela Viena s'a presimțit acest groaznic atentat și s'a atras din mai multe părți atențiunea Arhiducelui Francisc Ferdinand asupra primejdiei care-l așteaptă în Bosnia. Chiar și ambasadorul sârbesc dela Viena și-a comunicat ministrului nostru de externe temerea, că se poate întâmpla ceva cu Moștenitorul de tron în Bosnia. Arhiducele însă a rămas pe lângă planul stabilit și n'a voit să renunțe la această călătorie. A fost admoniată și Principesa Sofia, și îndemnată să stăruie pe lângă bărbatul ei, ca să renunțe dela această călătorie primejdioasă, dar Principesa a răspuns, că nu poate opri pe bărbatul ei dela executarea planurilor sale, și tot ce poate face și ce datorință are să facă este, să nu-l lase singur, ci să stea lângă el.

Telegrame de condolență sosesc la curtea dela Viena din toate părțile de lume. Corpurile leguitoare din toate statele își exprimă pe rând indignarea față de mișeșcul atentat. Dieta ungară și casa magnaților va ținea mâne, Marți, câte o ședință de doliu, iar dieta din Bosnia și Herțegovina s'a întrunit încă ieri, Duminecă, la o ședință de doliu. Ziarele au apărut astăzi toate în ediții separate și încadrează în negru, dând exprimare adâncii sguiderii, pricinuite în întreaga monarhie prin atentatele dela Sariaievo. Ziua înmormântării mult regretaților decedați încă nu e fixată.

De pe valea Murășului.

Inmormântarea regret. Maria Șagău.

Idicel, 23 Iunie.

Comuna Murăș-Cueșdiu este situată pe țărmul drept al Murășului. În această comună înainte cu 20 de ani exista puternică și fruntașă familie Șandor, care era fala comunei și mândria Românilor din întreg ținutul Murășului de sus.

Însă familia nu a avut o viață lungă, ci rând pe rând a început solul d-zeese a rupe vlăstarele din acel pom familiar, chiar în puterea vieții lor, și pe urmă, încă una și puternica familie se stinge pentru veciricie și numai locul de repaus, monumentul și semnele sfințelor cruci vor mai vesti existența ei de odinioară.

Din această fruntașă familie și-a tras originea și Maria Șagău, soția protopresbiterului de odinioară al tractului Reghin, astăzi asesor consistorial, P. O. D. Galacteon Șagău, membră pe viață a Reuniunii feme-

ilor române și a „Asociațiunii pentru literatură română și cultura poporului român“.

Această vlăstară încă nu a fost cruțată de soartea fatală a fraților și antecesorilor, ci în urma unui mărț chinuitor și îndelungat a trebuit să se plece poruncii solului d-zeese și la ziua de 11 Iunie n. e. și a dat și ea nobilul ei suflet în mâinile ziditorului nostru, în al 60 an al etății și al 45-lea al fericitei sale căsătorii.

Inmormântarea defunctei s'a făcut în 14 Iunie n. e. la 3 ore p. m. cu solemnităte mare.

Încă pe la 10 ore a. m. a început a veni popor de prin satele vecine neîntrerupt până la 1 oră d. a. așa, încât nu numai curtea spațioasă ci și strada până la cimiterul bisericii era înfășurată de popor, care a alergat spre ai da defunctei cinstea de pe urmă.

Foarte bine a fost reprezentat poporul din com. Idicel, al cărui fiu este părintele asesor Galacteon și în mijlocul cărui popor și-a petrecut viața defuncta ca preoteasă și protopopeasă aproape 40 de ani.

Actul înmormântării l'a săvârșit protopresbiterul tractului Reghin, P. O. D. Vasile Duma, cu o frumoasă asistență de 18 preoți, iar cântările funebrele le-a executat un grup de învățători și preoți din tract.

Sicriul cu osemintele defunctei în cursul actului funebral a fost așezat pe un catafalac improvizat în mijlocul curții, apoi a fost încunjurat de neconsolatul soț, soră, cumnat, nepoate, și de o frumoasă cunună de onorații, Domni și Doame din Reghin și jur, pe cari simțământul iubirei și stimei nutrite față de defuncta i-au intrunit în număr impunător.

A fost de față și domnul profesor seminarial în penziune, Demetriu Comșu, care ca expert în ale comasării hotarului comunei Toplița de mai mult timp se află în părțile noastre.

Actul funebral a fost conturbat încălțva prin o ploaie mărunță, care a ținut aproape sub întreg decursul serviciului. La fine o frumoasă și îndușoasă cuvântare funebrală a rostit părintele protopop P. O. D. Vasile Duma, în care a scos la iveală meritele defunctei, și mai ales interesul ce l'a avut față de biserică, pe care a iubit-o, cercetat-o și ajutat-o atât de mult în viață.

După părintele protopop ia cuvântul părintele Ioan Silaș, preot în Idicel-sat, și prin cuvinte potrivite în numele defunctei își ia rămas bun dela soț, familie, și toți cei întraniți spre ai da moartei ertarea cea de pe urmă.

Preoții se înșiră apoi doi cudoși și se formează cortegiul funebral. După ei urmează sicriul, purtat de 6 tineri inteligenți, apoi îndureratul soț, unica soră, Rafla măr. Dr. Monda, împreună cu soțul Dr. Andrei Monda, nepoatele Georgeta măr. Dr. Velican împreună cu soțul și Hortensia Șandor, ficea regretatului frate George Șandor. A urmat apoi întreaga inteligență asistentă și mulțimea de popor. S'au făcut stări e obicinuite și în fine sicriul se așează în cripta familia, la ușa căreia părintele protopop Duma a cetit deslegarea, după care cântăreții au intonat „In voci pomenirea ei“. Și Maria Șagău născ. Șandor acum nu mai est-. Od hnească în pace! Dinidicel.

FOIȘOARĂ.

Din vremile păgâne.

— Povestire religioasă, de Fr. Schmieđt, preluată de A. Nan. —

(Urmare).

— „Auzi, încă își bate joc de mine! Despicăți capul nemernicului!“...

Liniste de-o slipă. O bardă lată luci prin aier, se auzi un țipăt răgușit și se prăbuși la pământ cu trupul despicat, bietul creștin nevinovat...

Cu un martir mai mult.

Credința care-i împrumută o astfel de putere omului, nu poate fi pământeană! Izvorul ei trebuie să fie Dumnezeu! Cezarul însă nu era în stare a observa aceasta. El se înfurie și mai mult!

— „Aduceți în grabă femeea și copiii!“ s'auzi un urlat nebun.

Mulțimea prinse a lăuda. Striga de nfiora văzduhul:

— „Ave Caesar! Ave divus imperator!“

Cezarul privea cu dispreț la trupul despicat, împărțea grații poporului, până ce oamenii săi alergau ca turbați spre casa lui Iustinian, să aducă biata familie nenorocită în fața tronului împărătesc.

III.

Locuitorii d'n Villa Agrestis neștiind nimic despre pierderea grozavă, ce lovi ca un fulger năpraznic nobila familie, umblau veseli încoace și încolo prin spațioasele chilii ale castelului. Catacombele misterioase le părăsiră încă în revărsatul zorilor, ca astfel să poată încunjura selbateca tiranie a păgânilor. Iustinian s'a îndreptat spre palatul împărătesc, unde l'ștepta deja o ceată de ostași. Familia încredințându-o unor servitori fideli, a trimis-o pe-o cale lăaturalnică acasă. Numai așa putu evita captivitatea generală.

Drusu, părăsind pacea catacombelor, se grăbi cu pași repezi spre castel și porunci primei tupe de ostași să prindă pe Iustinian, să-l arunce în fiare și să-l țină sub cea mai strictă pază până dimineața, căci nemernicul e creștin,

Bietul părinte! În taina acelei nopți patriarhale nu i-a trecut prin minte gândul că poate acum își vede pentru cea din urmă dată copilașii săi blânzi, că acum le depune pe fețele de trandafir cea din urmă sărutare.

Sabellia, înțeleapta femeie alui Iustinian, era ocrotitoarea săracilor și orfanilor, era un inger în trup. Chiar îngrijea de săracii, pe care li adunase în jurul său. Unuia li punea în mână câteva parale, altuia li pregătia medicină, aici lega apoi rana

unui nenorocit, acolo lângă cuptor pieptena rând pe rând copilașii celor ce au sângerat mai eri sub bardele călăilor. Pe aceștia d'n urmă li iubea mai mult, căci doar aceștia erau fără nici un sprijin în largul lumii răutăcioase. Se întâmpla adesea că mititeii educându-și aminte de tată, de mamă lor, începeau să plângă și în clipa aceea nici inima sa nu mai putea rezista, se înmuia și plângea, văzând mărgăritarele scumpe alături de ei, căci li venea atunci în minte tatăl său și mama sa, pe cari li pierduse și ea ca și aceștia în cea mai fragedă etate a vieții sale.

— „Nu plângeți, dragii mei, zicea atunci, căci tatăl vostru și mama voastră trăește sus... în ceriu... la Dzeu. Se roagă, nu vă temeți, se roagă și se îngrijesc de soartea voastră. Dzeu v'a trimis la mine, ca eu să vă fiu mamă, ca eu să vă port de-aici înainte grija. Și eu vă îngrijesc cu drag, căci vă iubesc din toată inima mea“.

Dar și ei o iubeau, se alpeau de ea ca de mama lor adevărată și faptul acesta atâta bucurie li cauza Sabelliei! Și cum nu, doar usca cu drag lacrimile atâtor orfani și nenorociti. În fața acesteia inima sa nobilă vedea cuvintele lui Isus: „Ce ați făcut unuia dintre frații voștri, mie mi-ați făcut“.

Dintre copilașii săi cele două fetițe mai mari li ajutau la curățitul și petecitul

vesmintelor zdrențuite ale orfanilor, iar cei mai mici, patru la număr, se jucau prin grădină. Unul își făcea un altar mic de lut, altul cioplește cruciulițe al treilea servește la altarul zidit mai înainte, iar cel mai mic, privește fericit la fătoria săi cum lucrează. Atâta-s de drăgălași și de nevinovali!.

Cursul liniștit al activității familiare li întrerupe de-odată apariția năpraznică a unui străin. Fața li era galbenă ca ceara și unde de sudori ce rostogoleau pe ea și sufla greu b'etul om, de sta să-și deie sufletul.

Trebuie că venea foarte repede. Voia să spună ceva, dar respirația li oprea și numai în fragmente putea spune, că Sabellia să se ascundă.

Sabellia neînțelegând spusele sale, credea că-l persecută cineva și s'a refugiat în casa sa. Il încredințează despre marinositatea sa și voește a-l ascunde, dar el făcea semne cu mâinile și murmura:

— „Pe tine și pe copilașii tăi caută, ca să vă închinăți morții... grăbește...“

— „Pe mine? Pe mine și copilașii mei?... Pe aceștia? Omule! Poate tu ai greșit, căci eu sunt femeea lui Iustinian, iar el e prefectul curții împărătești“.

— „A fost numai... dar... acum nu mai este. Fugiți, fugiți că vă așteaptă moartea“.

(Va urma).

NOUTĂȚI.

Parastas. Fiind astăzi, Luni, aniversarea morții marelui Arhiepiscop Andrei baron de Șaguna, s'a celebrat parastas solemn în catedrala din Ibiu, prin Escelența Sa, Înaltpreaflințitul Domn Arhiepiscop și Mitropolit Ioan Meșianu, asistat de P. C. a protosincelului Dr. Eusebiu R. Roșca, director seminarial, de domniile Ioan Droc, Mateiu Voileanu, Lazar Tritănu, Dr. A. Crăciunescu, Dr. Vasile Stan și diaconii Dem. Câmpian și Dr. Oct. Costea. A cântat corul seminarial, condus de dl profesor T. Popovici.

Serbare școlară. În heerea solemnă a anului școlar la școala civilă de fete a „Asociațiunii” s'a făcut er, Duminecă, la orele 11, în sala festivă a muzeului „Asociațiunii”. Un public numărös și ales, compus mai ales din dame, a luat parte la frumoasa solemnitate. A fost de față dl Andrei Barseanu, prezidentul „Asociațiunii”, dl Dr. Petru Ionescu, consilier ministerial, P. C. Sa, Protosincelul Dr. Eusebiu R. Roșca, director seminarial, Dl Parteniu Cosma, directorul „Albinei”, întregul corp didactic dela școala civilă, în frunte cu dl director Dr. Vasile Bolega și alții și alții. S'a executat cu strălucit succes programul următor: *Duminecă dimineața*, cor de F. Mendelschn, cântat de toate elevele sub conducerea dsoarei Delia O'ariu, *Hora Cis moll*, cântată la pian de eleva Hortensia Vasile, *Voichita lui Ștefan*, poezie de G. Coșbuc, declamată de eleva Florica Văleanu, *Regala venețiană*, cântată la pian de eleva Anicuța Moța și *Ce te legeni cordule*, cor de eleve. După terminarea programului a luat cuvântul domnul Dr. Vasile Bolega, directorul școlii civile și rostind o scurtă dar frumoasă vorbire, declară anul școlar de încheiat. Vorbește apoi dl Andrei Barseanu, prezidentul „Asociațiunii”. Laudă elevele pentru sporiul erătat și mulțumește profesoarelor și profesorilor pentru munca depusă, iar la urmă declară și din a sa parte de încheiat anul școlar la școala civilă de fete a „Asociațiunii”. Publicul face ovatiuni, iar corul seminarialului Nifon din București, ai cărui elevi se aflau aici în excursiune, a intonat mai multe cântări naționale, primite cu șgumotoase aplause.

Dela comitat Vineri a ținut ședința comitetului central al comitatului Sibiu, pentru a alege comisiunile încredințate cu descrierea alegătorilor, după noua lege electorală. Pentru cele două cercuri electorale rurale, cu majoritate săsască, comisiunile au fost compuse aproape tot din Sași, și au fost puse sub prezidenția preoților, ori a altor intelectuali ai Sașilor, deci oameni independenți. În cercul electoral al Seliștei, care cum se știe e curat românesc, nu s'a mai observat însă acest punct corect de vedere, ci aci comisiunile au fost puse sub conducerea funcționarilor administrativi, și încă sași, trecându-se cu totul cu vederea cei doi funcționari români de pe teritoriul acestui cerc electoral, cari abia după ce membrii români ai comitetului central au reclamat și protestat cu ene gie, au fost admisi și se prezede și ei câte o comisiune de conscriere. Bine, ce se însemne aceasta? Șicană ori frică?!

În excursiune. Patruzeci de elevi ai seminarului Nifon din București, au sosit Sâmbătă d. a. în Sibiu, aflându-se în excursiune de studii. Sunt însoțiți de domnul director Popescu și mai mulți profesori ai seminarului.

Cursurile dela Vălenii de munte se vor deschide, după cum am mai anunțat, la 1 Iulie v. Inscriserile e de dorit să se facă până la 25 Iunie v. la secretariatul cursurilor în Vălenii de munte pentru a se putea expetra pe seama celor înscriși reducere de tren pe căile ferate române.

Sârbia și Vaticanul. Concordatul, despre care s'a scris în ziarul nostru că e pe cale de a fi legat între Vatican și Sârbia, a fost subscris și publicat zilele trecute. În el se iau hotărâri cu privire la înființarea unui arhiepiscopat romano-catolic, cu ședința în Belgrad, pentru teritoriile vechi sârbești, și a unui episcopat la Ūkub, pentru teritoriile cucerite. Vor atârna de dreptul de Rome, atât Arhiepiscopul cât și sufragantul său, pe cari însă Vaticanul nu poate numi decât numai cu consentimentul guvernului sârbesc. Se regulează apoi în concordat instrucția religiei la copiii romano-catolici și religia copiilor născuți din căsătorii mixte.

Ion Văsii, deșteptul țaran din comuna Satu-mic, lângă Lugoj, care a ținut vorbiri frumoase și temeinice în mai multe întruniri publice, a decedat după scurte suferințe în Satu-mic, în etate de 51 ani, în 10 Iunie n. c. fiind înmormântat cu mare cinste din partea consătenilor sei. Odihească în pace!

Bustul monarhului. Corpul ofiteresc al regimentului de infanterie nr. 39 dela Dobrița, a pregătit un bust al suveranului nostru. Bustul, lucrat în bronz, înălțat în curtea dela cazarma regimentului, s'a inaugurat Mercuri, în 24 Iunie, cu prilejul aniversării luptei de Custozza. Telegramme omagiale s'au trimis Monarhului, moștenitorului de tron, aș ducelul moștenitor de tron presumtiv Carol Francisc Iosif, șefului statului maior Conrad, și ministrului de război Krobatin.

În colonii. Principele de coroană al Germaniei va întreprinde la începutul anului 1915 o călătorie în coloniile imperiului, dacă tatăl său, împăratul Wilhelm, își va da învoirea ca speșele drumului să se ceară dela Reichstag.

Serbarea rozelor. Săptămâna trecută s'a serbat în Londra ziua nașterii reginei Mary și ziua onomastică a văduvei regine Alexandra. Cu această ocazie în toate străzile s'au vândut rozee în scopuri filantropice. Negustorii de flori au comandat dela grădinari 40 milioane de rozee numai pentru Londra.

În amintirea vizitei. Consiliul comunal din Constanța a hotărât ca bulevardul acestui oraș să poarte numele de *Bulevardul Țarului Nicolae II.* O placă comemorativă, fixată pe zidul casinoului din Constanța, va aminti generațiilor viitoare vizita paternicului împărat în orașul lui Ovidiu.

Vederi foarte interesante, anume: Înălțarea Regelui Carol cu Țarul și Reginei Elisabeta cu Tarevna; a Țarului cu Regina Elisabeta; a Regelui Carol cu Tarevna, când familia împărătească răsăcită s'a dat jos de pe bordul iachtului „Standard”, întâlniri prinse de fotografii cari stau aproape și fotografau orice mișcare, le aduce în numărul din săptămâna de față revista ilustrată „Cosmopolita” dela Orăștie. Apoi: chipul lui Sassonow, ministrul de externe al Rusiei, punătorul în mișcare al politicii cuceritoare rusești. Afară de acestea, două icone foarte interesante dela adunarea națională din *Ileanda mare*, în care se vede clar figura bărbatilor noștri la tribună și mulțimea nenumărată, ce ascultă cu încordare expunerile vorbitorilor. Tot cărturarul român să cerce a vedea interesantul număr al numitei reviste cu frumoșele ei vederi. Cei cari doresc s'o aboneze, să se adreseze administrației. Abonamentul de acum până la sfârșitul anului 6 cor.

Congresul olimpic. În zilele săptămânii trecute s'au ținut ședințele congresului internațional olimpic, și anume în capitala Franței. Congresistii au avut parte de mari sărbătoriri. Olimpiada din 1920 se va ține la Budapesta, pentru care comitetul olimpic internațional, compus din 32 de membri, a dat 21 de voturi.

După tarifa. Un italian cu numele Rebacci, acuzat pentru ucideri, a fost executat Lunea trecută în temnița delă Sing-Sing în Newyork. Executarea s'a făcut, după obiceiul american, în scaunul electric. Când se terminase procesul, și când ucișagul numit observase că n'are să obțină nici o grație, și-a completat mărturisirea, spunând că a fost șeful unei bande, care fără a avea motive personale deosebite ani de-arândul s'a ocupat cu uciderile, și anume după o tarifa cu prețuri fixe. Pe temeiul acestei descoperiri au fost arestați alți patru membri din criminala ceată.

Dare nouă. În multe state europene se vorbește despre introducerea dării pe burlaci. În Africa se pregătește tocmai contractul, și adică: introducerea dării pentru cei însurați cu mai multe femei. Planul este al belgienilor, cari voesc să-l introducă în ținutul din Congo. Instituția dărilor este de altfel bine cunoscută și negrilor din Africa, cari în Congo plătesc dare de cap până la 20 de coroane. În considerare că venitul acestei dări nu este de ajuns pentru acoperirea cheltuielilor cu administrarea coloniilor, se face încercarea de a se pune dare pe poligami. Această dare este înregistrată sub titlul de „dare de lux”, și nu poate să fie mai mare de 20 de coroane pentru un harem. Plătind suma stabilită, un negru din Congo poate să-și țină ori ce număr de soții. După rapoartele zărelor din Belgia, noua „dare de lux” promite să aducă venit considerabil statului.

Zece mii de morți. În Cwantung din China s'au întâmplat inundări uriașe, care au distrus toată recolta orzului. Răurile umflate au rupt zăgăzările și au înecat peste zece mii de oameni.

Calătoria între Bistrița și Dornavatra. Din Iunie până la sfârșitul lui Septembrie va circula, cum am anunțat, un autobus între Bistrița și Dornavatra. Drumul de 83 chilometri între aceste două puncte se face în timp de patru ceasuri. Autobusul pleacă dela Bistrița (Hotel Fritsch) la 2 ore după amezii, trece prin localitățile Iad, Borgo-prund, Tihuța, Măgura calului, Poiana-stempii, Podul Coșnei, Dornacandreni, și la 6 ore 10 minute sosește la oficiul postal din Dornavatra. De aici pleacă dimineața la 7 ore 45 minute, și ajunge la Bistrița la 12 ore la amezii. Un bilet de călătorie costă 8 coroane 50 de bani; un bilet tur și retur, cu valoare de 48 ceasuri, costă 15 coroane. Prenotări în Bistrița se pot face la hotelul Fritsch.

Societăți de cumpătare și abstenență. Al șaselea anuar antialcoolic elvețian și internațional, publicat de biroul din Lausanne, cuprinde toate informațiunile privitoare la mișcarea antialcoolică în cursul anului trecut. Conform date'or acestui anuar, în Ungaria se află 11 societăți antialcoolice. Cele principale sunt: 1. Federațiunea centrală a societăților de abstenență, 2. Asociația medicilor abstenenți, 3. Societatea muncitorilor antialcoolice, 4. Liga națională antialcoolică, 5. Societatea de abstenență din Ardeal, 6. Societatea preoților abstenenți, 7. Societatea profesorilor și învățătorilor abstenenți, 8. Societatea femeilor abstenente. Aceste instituții au 14 mii de membri și 4 ziare de propagandă. — Societăți de abstenență și temperanță se află în: Austria 21, Germania 24, Belgia 15, Danemarca 19, Norvegia 12, Sueda 18, Olanda 20, Anglia 31, Franța 12, Italia 6, iar cele mai multe se află în Elveția și anume 51, cu 26 ziare de propagandă și cu peste 100 mii de membri. În Elveția tot al 35-lea locuitor este abstenent.

La fondul Aurel Vlaicu pentru stipendiarea tinerilor meseriași, cu scop de înmulțirea cunoștințelor în străinătate, au mai dăruit: Dr. Pavel Roșca, prof. sem., Mihail Sinu croitor, câte 1 cor.; Vorel Stancea, sodal croitor, 40 bani; George Corț, învățăcel tinichigiu, 25 bani; Aurel Greblea, Ion Popovici, învățăceli lăcătuși, câte 30 bani; Augustin Roman, inv. cuptor, 50 bani; David Chuşdea, paroh (Sinea nouă) și soția sa Anastasia n. Flucuş, 1 cor.; 26 elevi ai școlii elementare din Agnita, cercetând Reuinea cu dascălul lor Eugen Munteanu, la pălăria „Dzeu vede”, 50 bani; George Mha, inv. (Săcel), 45 bani, și Rafila Răpunteanu, bucătăreasă, 20 bani. Din venitul curatal reprezentăției teatrale 75 cor. Starea fondului cor. 591'81. Pentru prinos aduce caldă mulțumire, în numele Reuniunii meseriașilor sibieni, Vic. Tordășianu, prezident.

Monografiile comunelor.

Concurs cu premii.

Comitetul central al „Reuniunii române de agricultură din comitatul Sibiu” și a luat de scop, ca prin împărțirea de premii în bani să dea îndemn și ajutor acolora din cărturarii noștri, cari s'ar hotărâ să facă descrierea amănunțită (monografia) a comunelor din comitatul Sibiu.

Fiecare lucrare are să cuprindă descrierea (monografia) unei singure comune, putând de altfel incurge despre o singură comună și mai multe lucrări.

Lucrările incurse se vor examina de un juru literar, la propunerea căruia, comitetul Reuniunii agricole va conferi deo camdată următoarele 3 premii și anume:

Lucrarea care va fi aflată de cea mai bună, se va premia cu 90 cor.

Lucrarea declarată ca a doua de bună, se va premia cu 60 cor.

Lucrarea declarată ca a treia de bună, se va premia cu 50 cor.

Incurgând mai multe lucrări vrednice de premiat, acele se vor considera la concursul cel vrom publicat în 1915.

Monografiile au să cuprindă, între altele, cam următoarele:

Is'oricul comunei, încât se pot afla date, dela întemeiere și până astăzi. Numărul locuitorilor după gen, naționalitatea și religia lor. Câți știu ceti și serie. Starea morală și materială a locuitorilor, în trecut și în prezent. Starea sanitară, traiul, ocupațiunea (câți au absolvat școli mai înalte, anume cine și ce ocupație are; câți sunt aplicați la meserii, la negot, sau la alte întreprinderi?), îmbrăcămintea etc. locuitorilor. Obiceiurile și datinile. Credințele deșarte. Jocul, cântecele, chiuiturile, bocetele, poveștile, glumele etc. Limba

vorbă cu toate particularitățile ei etc. Descrierea stradelor, a caselor și a celorlalte zidiri, materialul din care sunt alcătuite, cu câte încăperi și cam câți oameni locuiesc în una.

Descrierea edificiului școlar, anul zidirei lui, numărul încăperilor, al învățătorilor și al elevilor, mijloacele din cari se susține și eventualele izvoare din care s'ar putea susține și pentru viitor școala. Câți învățători au funcționat la școală și cum se numesc ei?

Descrierea edificiului bisericii, cu anul zidirei, cu numele ce'or cari au adus jertfe mai mari la edificare; câte persoane încăp în biserică. Dacă în biserică se găsește lucruri vechi de interes arhitectonic de sculptură, pictură, literatură etc. Mijloacele bănești ale bisericii, fondul propriu și celelalte eventuale fonduri și fundațiuni. Cercetarea bisericii. Numele preoților cari s'au perondat etc.

Descrierea progăzii (cimitirului) cu crucele, stâlpii, cu pomii și cu celelalte podoabe închinute de poporațiune în amintirea iubiților răposai.

Descrierea casei parohiale, a casei comunale și a altor zidiri publice.

Descrierea grădinilor, mărirea și felul de cultură al lor. Să se pună pond deosebit pe cultura poamelor și a soiurilor de poame; descrierea școlii de pomi etc.

Să se descrie hotarul comunei peste tot, cu mărirea lui de odinioară și de acum; apoi să se facă descrierea agrilor, livezilor (fanate), viilor, pășunilor, padurilor și a pământului neproductiv. Unele întrebuințate la lucrarea pământului, odinioară și acum, plantele ce se cultivă și plantele a căror cultură nu este cunoscută, dar ar fi potrivite a se cultiva. Cât e roada aproximativă anuală, câtă se întrebuințează de locuitori și câtă se pune în vânzare.

Descrierea vitelor și a altor animale. Soiul, prețul și numărul lor. Aici să se arate anume, ce s'a făcut pentru îmbunătățirea rasei și ce ar fi de făcut și cu ce mijloace pentru viitor.

Descrierea așezămintelor din comună, cum și a tot ce este de interes.

Ca îndreptar la descrierea monografiilor recomandăm monografia comunei Orlat de R. Simu, a comunei Gârăraului de I. Muntean, a comunei Răhău de N. Cărpeșan și a comunei Săcădate de Ioan Podea.

Lucrările, adresate Reuniunii române de agricultură din comitatul Sibiu, să se trimită până la 1 Octombrie n. 1914. Ele să se însoțească de un plic (cuvertă) închis, cuprinzând un bilet cu numele autorului, iar pe plic să se scrie titlul lucrării.

Reuniunea se va îngrijii, ca lucrările aflate bune și premiate să fie tipărite. Sibiu, 27 Iunie n. 1914.

Comitetul central al „Reuniunii române de agricultură din comitatul Sibiu”.

Pant. Lucașu,
prezident.

Vic. Tordășianu,
secretar.

Cărți și reviste.

Chestiunea de naționalitate. Discurs rostit la ancheta aranjată de „Societatea pentru științele sociale” în Oradea-mare, la 4 și 5 Aprilie 1914. De Dr. Aurel Lazar, Tipografia „Concordia” din Arad.

Viitoriul, revistă bisericească-didactică, numerii 13—16, pe Martie și Aprilie, au apărut cu un sumar bogat. Revista apare în București, sub conducerea domnului Dr. G. Boroianu. Abonamentul 6 lei pe un an. Redacția și administrația e în București, Strada Negustori 19.

Din public.*)

Mulțumită publică.

Subscrișul paroh în numele comitetului parohial, precum și al tuturor credincioșilor din parohia noastră Hendorf, mă simț plăcut îndatorat a exprima cele mai călduroase mulțumiri credincioșilor Nicolae Hantău sen. și Nicolae Stoica, economi din Hendorf, cari au cumpărat un rând de ornate vinețe pe seama bisericii în preț de 90 cor., precum și lui Achim Barb și soția Maria pentru un alt rând verde, cumpărat cu suma de 140 cor. În fine văduva Paraschiva Piroș n. Foltin a dăruit suma de 25 cor. și Maria Cuptă, Țeline 20 cor. în scopul unei cruci pe sf. prestol, care s'a și luat. Primește, Doamne, jertfele depuse pe sf. Tău altar, iar marinoșilor dăruitori le răspâțește cu belșug și îndestulare. Hendorf, la 12 Iunie n. 1914.

Andrei Moldovan
paroh ort. rom.

* Pentru cele publicate în rubrica aceasta redacțiunea nu primește răspunderea.

Nr. 126/1914.

(493) 2-3

Concurs.

Pentru întregirea parohiei de cl. I Livezeni, din protopresbiteratul Hațegului, se publică concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în „Telegraful Român”.

Emolumentele împreunate cu acest post de paroh sunt cele fasonate în coala B. pentru întregirea dotațiunei dela stat.

Concurenții vor înainta petițiile lor, instruite conform normelor în vigoare, acestui oficiu protopresbiteral în termenul deschis și cu prealabila încunoștințare a subsemnatului, se vor prezenta în vre-o Duminecă sau sârbătoare la biserică, spre a cânta, respective a celebra și cuvânta.

Hațeg, la 10/23 Aprilie 1914.

Oficiul protopresbiteral gr.-or. român al tractului Hațeg, în conțelegere cu comitetul parohial din Livezeni.

Dr. Cornel Popescu
protopresbiter.

Nr. 371/1914.

(495) 2-3

Concurs.

Pentru întregirea parohiei de clasa II Feneș, declarată vacantă prin ordinul Ven. Consistor Nr. 1563 Bis. se deschide concurs cu termen de 30 zile, dela prima publicare în „Telegraful Român”.

Emolumentele împreunate cu acest post sunt cele fasonate în coala B. pentru congruă.

Cererile de concurs să se înainteze subsemnatului oficiu protopresbiteral în termenul deschis, iar reflectanții să se prezinte în parohie pentru a cânta, cuvânta, eventual celebra, cu știrea și învoirea subsemnatului.

Oficiul protopresbiteral al tractului Abrud în conțelegere cu comitetul parohial Abrud, 9 Iunie 1914.

Petru Popoviciu
protopresbiter.

Nr. 134/1914.

(490) 3-3

Concurs.

Pentru ocuparea postului de capelan temporal în comuna bisericească gr.-or. română de clasa III. Certegea din protopresbiteratul Câmpenilor, se publică concurs nou cu termen de 30 zile dela prima publicare în „Telegraful Român”.

Venitele sunt jumătate din stolă și ajutorul de stat pentru capelan.

Doritorii a ocupa acest post să trimită, până la termenul convenit, rugărilor concursuale cu documentele recerute de legile în vigoare la subscrisul oficiu și să se prezinte la biserică, spre cunoaștere, cântare și eventuală servire.

Câmpeni, 5 Iunie 1914.

Oficiul protopresbiteral gr.-or. al Câmpenilor.

Romul Fardui
prot.

Nr. 289/1914.

(487) 3-3

Concurs.

Pentru ocuparea postului de paroh din comuna Craiva (cl. III.) se scrie nou concurs cu termen de 30 zile dela această primă publicare.

Venitele, cu întregirea prescrișă dela stat sunt conform datelor din coala B.

Cererile de concurs se vor înainta la subscrisul oficiu, în termenul susindicat, îndatorându-se concurenții a se prezenta — pe lângă observarea normelor reglementare — în o Duminecă sau sârbătoare la biserică, spre a cânta și predică, resp. celebra.

Alba-Iulia, 4 Iunie 1914.

Oficiul protopresbiteral român ort. al tractului Alba-Iulia, în conțelegere cu comitetul parohial.

Ioan Teculescu
protopresbiter.

Nr. 382/1914.

(481) 3-3

Concurs.

Pentru întregirea parohiei de clasa II Valea-Bulzului, protopresbiteratul Abrudului, se publică concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în „Telegraful Român”.

Venitele sunt cele fasonate în coala B.

Cererile de concurs se vor înainta subsemnatului oficiu în termenul arătat și cu prealabila încunoștințare, se vor prezenta la biserică spre a cânta și predică, resp. celebra.

Abrud, 23 Maiu 1914.

Oficiul protopresbiteral gr.-or. român al Abrudului în conțelegere cu comitetul parohial.

Petru Popoviciu
protopresbiter.

Nr. 598/1914.

(498) 2-3

Concurs.

Pentru întregirea posturilor vacante de învățători în comunele însemnate mai jos din protopresbiteratul Agnitei se deschide concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în „Telegraful Român”, pe lângă următoarele emolumente:

1. **Coves**, a) Salar 600 cor. din repartiție dela popor, solvabil în rate lunare, 800 cor. întregire dela stat; b) Cvarțir natural în edificiul școlii. La alt cvarțir sau relut de cvarțir comuna nu se deobligă; c) Grădină prescrișă de lege în natură.

Învățătorul ales e deobligat a instrua și elevii școlii de repetiție, a cerceta în Dumineci și sârbători biserica cu elevii, și a cânta la liturghie. Ceice vor putea forma un cor cu tinerimea adultă vor fi preferiți.

2. **Ruja**, a) Salar 600 cor. repartiție dela popor plătil în rate lunare anticipative, 540 cor. ajutor dela stat; b) 5 stânjini lemne de foc din pădurea comunală, pe care învățătorul are să și-le facă și aducă pe spesele sale; c) Cvarțir în școală constând din 2 odăi, o bucătărie, o cămară, o pivniță și pod și grădină de legumi.

Pentru acestea învățătorul e dator să instrueze conștientos copiii în școală, și să cânte cu ei în Dumineci și sârbători în biserică sf liturghie. Asemenea după posibilitate și la Utrenie să ajute cantorului. În sările de iarnă să țină cel puțin de 2 ori săptămânal școală cu adulții.

3. **Tichindeal**, a) Salar: subvențiune dela Preaveneratul Consistor arhidiecezan 300 cor., dela comuna politică 323 cor., 5% din arunc 97 cor. sumele acestea se plătesc în rate lunare anticipative. Folosirea a două lunci în preț de 160 cor. în total 880 cor. Restul se va cere dela stat pe baza documentelor celui ales; b) Cvarțir în natură în edificiul școlii constând din 1 odă, culină și antișambă. La alt cvarțir sau relut comuna nu se deobligă; c) 1/4 jug. grădină.

Dela învățătorul ce se va alege se cere să conducă elevii și să cânte cu ei în Dumineci și sârbători în biserică, să nu fi fost tras în cercetare discipinară, ci să fi avut până acuma o purtare morală bună și neceșionabilă atât din partea forurilor bisericești, cât și administrative.

Cererile de concurs întregite conform legii și regulamentelor în vigoare cu documentele necesare, să se aștearnă subscrisului oficiu protopopesc în termenul susindicat și concurenții să se prezente înă la alegere în vre-o Duminecă sau sârbătoare în comună pentru care au petiționat la biserică, spre a face cunoștință cu poporul și a-și arăta dexteritatea în cântări și tipic.

Agnita, 10 Iunie 1914.

Oficiul protopopesc al Agnitei, în înțelegere cu comitetele parohiale concernente.

Ioachim Muntean
protopop.

Szebenvármegye alispánjától.

6066/1914 alisp. sz.

(497) 2-3

Pályázati hirdetés.

Szebenvármegye százebesi járásban nyugli jazta'ás fo'y'án úresedé be jött má sodosz'ali törvényható'ági utmestéri állás betöltésére ezennel pályázatot hirdetek.

Ezen állással járó illetmények a törvényható'ági utmesterek szolgálati viszonyairól, minősítéséről és hivatalos teendőiről szóó várm. szabályrendelet szabályozza.

Pályázók kötelesk k'mutatni, hogy a törvényható'ági utmesterek szolgálati viszonyairól, minősité éió. és hivatalos teendő ről szóó vármegyei szabályrendelet 2 §-ában előirt képességi vizsgát letették, illetve azt letenni kötelesk.

Felhívom mindazokat, akik ezen állást elnyerni óhajják, hogy a szabályszerűen felszerelt és a vármegyei Főispán Urhoz címzett kérvényeiket, valamint nyelvismereteiket igazoló okmányakat a V. Ü. Sz. 4 §-a értelmében 1914 évi július hó 28-áig hozám nyujtsák be, mert későbbben beérkező pályázatok tekintetbe nem vétetnek.

Nagyszében, 1914 évi június hó 23-án.

alispán h.

Stroia,
várm. főjegyző.

Orfanii Neamului

Roman naționalist

de

N. Rădulescu-Niger.

Prețul: 4 cor. + 20 fil. porto.

Nr. 336/1914.

(492) 3-3

Concurs.

Pentru întregirea parohiei de clasa III a Ceru-Băcăinți prin aceasta se publică concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în „Telegraful Român”.

Emolumentele sunt cele fasonate în coala B. pentru congruă.

Cererile de concurs să se înainteze subsemnatului oficiu protopresbiteral în termenul deschis, iar reflectanții să se prezinte în parohie pentru a cânta, cuvânta, eventual celebra cu știrea și învoirea protopopului.

Geoagiu, (Algyógy), 6/19 Iunie 1914.

Oficiul protopresbiteral al tractului Geoagiu în conțelegere cu com. parohial.

Ioan Popovici
protopop.

Nr. 312/1914.

(496) 2-3

Concurs repețit.

Conform ordinului Preaveneratului Consistor Nr. 5890 Bis. 1914, se publică a treia oară concurs, cu termen de 30 zile, dela prima publicare în „Telegraful Român” pentru ocuparea postului de paroh, în parohia de clasa a II-a Bărești cu filiile Dumești și Luncoara.

Emolumentele împreunate cu acest post sunt cele fasonate în coala B. cu ocaziunea întregirii dela stat.

Reflectanții au în termenul deschis a-și înainta concursele oficiului protopresbiteral din Iliia, având — cu prealabila încuviințare a oficiului protopresbiteral — a se prezenta în vre-o Duminecă ori sârbătoare, în comună spre a face cunoștință cu poporul.

Iar întrucât nici pentru astădată nu vor fi reflectanți cu calificatiunea prescrișă, se vor candida concurenți cu orice fel de calificatiune pretească.

Iliia, la 10/23 Iunie 1914.

Oficiul protopresbiteral:

Z. Mureșan
protopresbiter.

La Bibliotecă arhid., Sibiu, se află de vânzare:

Em. Suciu:

Țiganul la vânat,

comedie originală în două acte, în versuri.

Arde 'n țigănie!...

anecdote.

Prețul 40 fil. + porto 5 fil.

Țiganul la târg de vite,

dialog scris în versuri.

Toastul lui Pamfilie.

monolog.

Prețul 30 fil. + porto 5 fil.

A apărut și se află de vânzare la Bibliotecă arhidiecezană:

Contribuțiuni istorice

privitoare la

trecutul Românilor de pe pământul crăiesc.

Carte edată la inițiativa și sub îngrijirea d-lor:

Dr. Ilarion Pușcariu, Ioan de Preda, Dr. Lucian Borcea, Dr. Ioan Lupăș, Dr. Ion Mateiu și Dr. Silviu Dragomir.

Prețul 4 cor. + porto 30 fil.

A apărut și se află de vânzare la Bibliotecă arhidiecezană în Sibiu:

Relatiile bisericești ale Românilor din Ardeal cu Rusia în veacul al XVIII.

de

Dr. Silviu Dragomir.

Prețul 2 coroane + 10 fileri porto.

La Bibliotecă arhidiecezană în Sibiu se află de vânzare:

Șasezecișicinci de predici populare

de

Arhim. SCRIBAN.

Edițiunea a III-a. Din nou cercetată, îmbunătățită și întregită. Cu un apendice de trei predici traduse.

Prețul 4 cor. + 30 fil. porto.

Nr. 367/1914 prot.

(494) 3-3

Concurs.

Pentru ocuparea postului de paroh în parohia de clasa II-a Ghernesig cu filia Curtifaia, din tractul M.-Oșorheiului — devenită vacantă prin strămutarea parohului — Pavel Suciu în parohia Dava, pe baza ordinului consistorial din 29 Aprilie a. c. Nr. 4453 Bis. se publică concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în „Telegraful Român”.

Venitele sunt cele statorite în coala B. și specificate în protocolul luat în comitetul parohial ținut la 5/18 Martie a. c.

Alesul va avea se solvească la fondul tractual suma de două sute (200) coroane statorită în sinodul protopopesc prin concluzul XIII. luat la 28 Februarie 1906 și aprobat sub Nr. 5056 Epitr. 1906.

Cererile de concurs înzestrate cu documentele recerute se înaintează subscrisului oficiu conform §. 32 din regulamentul pentru parohii.

Concurenții, după primirea prealabilei lor încunoștințări până inclusive 8 zile înainte de alegere se pot înfățișa în biserică spre a cânta și cuvânta, eventual a și celebra și a face cunoștință cu alegătorii.

Murăș Oșorheiului, la 6/19 Iunie 1914.

Oficiul protopresbiteral gr.-or. român în conțelegere cu comitetul parohial.

Ștefan Russu
protopop.

Nr. 343/1914.

(491) 2-3

Concurs.

Pentru întregirea postului de învățător la școala profesională greco-orientală română din comuna Răpa de sus (Felső-répa) se scrie concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în „Telegraful Român”.

Emolumentele împreunate cu acest post sunt:

Dela biserică 1000 coroane din repartiție, restul la minimul cerut de lege și gradațiile dela stat.

Cvarțir și grădină în natură.

Dela cel ales se cere să instrueze corul elevilor, precum și a adulților și să cânte cu ei în Dumineci și sârbători răspunsurile dela sfânta liturghie.

Reflectanții la acest post să aștearnă, în termenul deschis, rugărilor de concurs, instruite conform normelor în vigoare, la subsemnatul oficiu protopopesc.

Pentru a face cunoștință cu poporul și a-și arăta dexteritatea în cântări, concurenții sunt datori a se prezenta la biserică într-o Duminecă ori sârbătoare.

Reghin, 3/16 Iunie 1914.

Oficiul protopresbiteral al Reghinului în conțelegere cu comitetul parohial.

Vasile Duma
protopop.

A apărut și se află de vânzare la Bibliotecă arhidiecezană în Sibiu:

Masa ieftină

Gătirea mâncărilor de dulce și de post.

Rețete de bucate simple și bune

de

Zotti Hodoș.

Prețul cor. 1.20 + 10 fil. porto.

La Bibliotecă arhidiecezană, Sibiu, se află de vânzare:

PSALTIREA
proorocului și împăratului David.

Ediția a III-a.

Prețul legat cor. 1.60 + 20 fil. porto.

La Bibliotecă arhidiecezană în Sibiu se află de vânzare:

Insemnările unui trecător

de

Octavian Goga.

Crâmpene din sbuciumările dela noi.

Prețul 3 cor. + porto postal 30 fil.